

KJAK

Svar til frágreiðingina frá Johan Dahl, almannakunngjörd á IN.fo 04-11-2014

Hans Petur Joensen

Frágreiðingin frá Johan Dahl í samband við uppskot um misálit er bygd á ósannindi. Hon forúttetur, at játtanin til SSL í 2013 var 147 mió kr. Hetta er ikki rætt, tí Johan Dahl bað Løgtingið um bert 139 mió, væl vitandi, at hetta var umfatandi undirfigging av SSL. Um nakar ivast í hesum, kunnu tey hyggja í Figgjarlógina fyri 2013 (sí www.fmr.fo), sundurgreinað ætlan fyri konto 6.38.2.01, á síðu 147. Har stendur: netto-útreiðslujáttan 2013 til SSL er 139.046 tús.kr. Hetta hevur Løgtingið samtykt, og hetta stendur ikki til at vika.

Hvør húsmóður á Føroya landi veit, at tú kann ikki spara eitt oyra av null krónum. Men í frágreiðingini hjá Johan Dahl, verða sparingar reksaðar upp, sum skulu verða komnar til vega, av eini játtan, sum als ikki er játtað. Av hesum kemur ein frágreiðing, sum er bygd á ósannindi, og sum í besta føri er villleiðandi.

Løgmaður, Kaj Leo Holm Johannesen, tekur undir við hesi villleiðandi og skeivu frágreiðing og hetta førir til eina óátalaða útspilling frá Løgtingsins røðarapalli 4. november 2014 av fyrrverandi stjóra og av fyrrverandi figgjarleiðara á SSL.

Figgjarligt óskil ella góð figgjarstýring

Frágreiðingin roynir at halda fast í, at figgjarligt óskil skal valda á SSL, hóast hetta als ikki er rætt. Leiðslan á SSL var fult greið yvir støðuna langt áðrenn ársenda, hetta aleina orsakað av góðari og neyvari figgjarstýring. Leiðslan visti, at tá ið landsstýrismaðurin noktaði stovninum at seta sparingar í verk, samstundis sum játtanin varð skerd úr 147 til 139 mió. kr., so var avleiðingin eitt hall, sum vit mettu fór at vera um 4 mió. kr. Og endin var eisini eitt hall upp

á 4 mió. kr. Tað er góð figgjarstýring.

At leiðslan soleiðis kláraði at minkað um hallið, hóast Landsstýrismaðurin hevði undirfiggjað stovnin við 8 mió. kom henni ikki tilgøðar, tvørtur ímóti.

Leiðslan fær skotið í skógvarnar, at hon skal hava stýrt eftir einum ov høgum rakstri, sum játtan ikki var til. Onki er meira skeivt. Leiðslan leggur búskett eftir tí aktiviteti sum er, og við teimum inntøkum sum koma, og soleiðis verður ein verulig og realistisk figgjarstýring gjörd. Hetta er eftir bókini og vísti seg eisini at halda stikk við árs enda.

Tað er júst tað sama núverandi leiðsla á SSL ger í 2014, við tí niðurstøðu, at tað er ikki raksturinn á SSL tað er galið við, tað er játtan sum manglar í 2014 akkurát sum í 2013 (sambært Hilmar Eliassen, núverandi stjóra á SSL í ÚF 22-08-14). Her er prógv fyri, at rætt varð farið fram, tað var ikki nakað galið við rakstrinum í 2013.

Eitt annað prógv er, at SSL má hava eykajáttan í 2014. Játtanin er grundleggjandi tann sama í 2014 sum í 2013, men figgjartørvurin er 147 mió samb. umbøn um eykajáttan (aktivitetur og prísstøði er tað sama sum í 2013). Sama er galdandi fyri 2015 har Parts-MVG verður lyft av, við einum virði av omanfyri 8 mió, so figgingin tilsaman er 147+ mió. í 2015. Tá 2013 bert er figgjað við 139 mió, so er hetta umfatandi undirfigging. Landsstýrismaðurin er fult greiður yvir, at SSL er undirfiggjað, tí hann kannar Figgjarnevndina um hetta í samb. við viðgerðina av Figgjarlógini 2013 (sí www.logting.fo).

Tí er tað hugstoytt at lesa í umbøn um eykajáttan (sept 2014), at VMR grundgevir umbønina við, at gamla leiðslan skal hava biðið um eina ov lítla játtan til 2014 upp á 140 mió. kr., og at tað tí er neyðugt at biðja um eykajáttan. Hetta er skeivt, tí leiðslan bað um 144 mió., men VMR skarð av hesum talið, akkurát sum gjørt var í 2013. 144 mió. høvdu rokkið í 2014 og ongin eykakostnaður hevði verið av eyka stjórum, grannskoðarakanningum o.s.fr., um hetta var játtað. VMR tekur leiðsluna á SSL av ræði, júst sum í 2013, og sker játtanina av sínum

eintingum, men loypur frá ábyrgdini av egnum gerðum.

Sparingar ella avlop av eini tómari játtan

Tað verður sagt, at landsstýrismaðurin hevur skipað fyri sparingum áljóðandi mió. 11. Um vit siga at ongin sparing varð framd, so hevði úrslitið hjá SSL verið eitt hall áljóðandi mió. 4,4 + mió. 11 = mió. 15,4. Tað vil siga at SSL er yvirfiggjað við mió. 15,4 mió í 2013 sambært Johan Dahl. Øll skilja, at hetta kann ikki passa.

Byrjunarætlan 2013 var mió. 135,2 + raðfesting uppá mió. 3,8. Í alt eru játtaðar mió. 139.

Næsti spurningur er so: er nøkur sparing ella er bert talan um spinn. Lat okkum hyggja eftir fráboðaðu sparingunum.

Sparing í olju 3,8 mió.

Játtan til olju í 2012 var mió. 42,9 (uttan eykajáttan). Um vit siga at øll raðfestingin 2013 fór til olju var oljujáttanin mió. 42,9 + mió. 3,8 ella mió. 46,7.

Oljunýtslan var í 2013 mió. 48,3.

Sostatt var eitt játtanarhall av oljuni uppá mió. -1,6.

Eyka summartúrur hjá Smyrli spardur burtur mió. 1,2 - 1,5.

Øll sparing í samband við minkandi sigling á Oyggjaleiðum er sparing í oljunýtslu. Henda sparing er longu greinað omanfyri. Tað ber ikki til at spara tvær ferðir tað sama. So her er ikki talan um nakra sparing.

Játtan til hvíld mió. 2,9.

Sum víst omanfyri fer øll raðfesting 2013 áljóðandi mió. 3,8 til olju. Sostatt er ongin raðfesting til hvíld. Og sostatt er heldur ikki her talan um nakra sparing, tvørurímóti.

Niðurstøða um sparingar

Ongin reel sparing er í olju. Ongin verulig sparing er

við minni sigling hjá Smyrli. Ongin verulig sparing í samband við hvíld.

Alt er manipulatióin av tølum og teksti.

Eftirtíðin hevur eisini prógvað hetta. Um hesar mió. 10-11 vóru veruleiki í 2013 eru tær eisini tøkar í 2014. Men hvat hendir í 2014? Játtan manglar aftur, og biðið verður um eykajáttan. Í 2015 verður parts-MVG lyft av stovninum, sum sparir uml. 8 mió. og samanbærliga figgingin er sostatt mió. 147+ í 2015. Figgingin av SSL er sostatt mió 147 fyri árinum 2012, 2014 og 2015, men í 2013 er hon bert 139 mió. Also ein undirfigging upp á -8 mió í 2013.

400 rokningar og aðrar mytur

At 400 rokningar skuldu liggja óviðgjørðar er eisini ein myta. Hesar rokningar vóru skannaðar og skrásett, og figgjarliga avleiðingin av teimum varð tikin við í figgjarstýringina. Annars var ógjøriligt at forútsiga hallið so neyvt. Nógvar túsund rokningar liggja óbokaðar dag um dag á landsins stovnum. Føroya Gjaldstova kann gera eina uppgerð, sum dag fyri dag vísir, hvussu nógvar rokningar liggja óbokaðar á landsins stovnum í ár, og so fæst sjón fyri søgn, at hetta er onki óvanligt á landsins stovnum (og tá skal takast hædd fyri, at henda bert umfatar skrásettar rokningar og ikki møguligar rokningar, sum liggja óskrásettar). Hetta er onki óvanligt.

At lønir fyri 5 mánaðir ikki eru bokaðar og hanga í tí óvissa. Hetta er ikki rætt. Lønir á SSL vóru skrásettar og avstemmaðar, kontrolleraðar, ávístar, leysgivar og bokaðar í lønarskipanini, áðrenn ein króna varð útgoldin sum løn. Tá visti leiðslan upp á oyra, hvussu nógv skuldi gjaldast í lønum, og figgjarstýringin bleiv dagförd alt fyri eitt. Annars hevði tað verið ógjøriligt at ført so neyva figgjarstýring og kunna forútsagt, hvat úrslitið bleiv.

At bókingar fara fram ein dag upp á 7 mió. verður eisini ført fram sum illgrunasamt. Men hetta er onki óvanligt. Um t.d. mánaðarlønir og ein tungoljurokning verða bókadar sama dag, so er upphæddin longu yvir 7 mió. Fleiri slík dømi eru og tað er onki óvanligt í tí.

At mió. skulu verða á muni mánað fyri mánað og rapportering ófullfiggjað. Tað er eisini normalt á SSL, ein stovnur sum hevur stórar rokningar fyri dokkingar og olju, sum hevur ymiskan rakstur til høgtíðir/vetur/summar og sum ávísar tíðir hevur stóran kostnað til avloysing í samband við feriu o.a. Soleiðis er framvegis tann dag í dag, her er onki broytt. Dømi um hetta sæst alment í landsroknaskapinum (www.gjaldstovan.fo) mánað fyri mánað: <http://fg-lksx.gov.fo/lks/gld0.pl?ar=2014&grein=06&hovuds=38201&kplan=50168&listi=mnd&malsoki=38&niv=stkto&rd=fld>

Figgjarstýringin av einum stovni sum SSL er ein stór avbjóðing, og tað er líkt til at myndugleikin als ikki fatar, hvat henda snýr seg um. Talan er ikki um eina tænastu ella skrivstovu, sum hevur javnan kostnað mánað fyri mánað. SSL hevur mió. í verkætlanum, sum hædd skal verða tikið fyri, longu áðrenn tær eru settar í verk. Og tá ið rokningin fyri slíkar verkætlanir verður endaliga bókað, tá er ov seint at taka hædd fyri teimum í figgjarstýringini. Tí má figgjarstýringin taka hædd fyri disponeringum og har hjálpur eitt vanligt bókhald ikki. Tí er umráðandi at allir postar, bæði bókaðir og disponeraðir, verða tiknir við og verða dagfördir. Her prógvar úrslitið, sum leiðsla forútsagði, eisini bleiv tað úrslitið, sum var nátt. Hetta merkir at figgjarstýringin á SSL bar í mál og lukkaðist til fulnar í 2013.

Veruliga orsøkin til hallið á SSL 2013

- Orsøkin til hallið er sera einföld og skyldast fyrst og fremst tí, at stovn-

urin tilvitað av landsstýrismanninum var umfatandi undirfiggjaður, hetta longu áðrenn rakstrarárið byrjaði.

- Somuleiðis, at landsstýrismaðurin noktaði stovninum at seta neyðugar sparingar í verk ella at hækka ferðaseðlaprísir.
- At landstýrismaðurin helt fast í, alt árið 2013 (og heilt fram til eftir hansara frágreiðing er skrivað), at játtaðar vóru 147 mió og noktaði at viðganga, at veruliga játtanin bert var 139 mió., sum var tað, sum Løgtingið samtykti.
- At landstýrismaðurin av somu grund gjørdi tað ógjøriligt at søkja um eykajáttan, tí tað bar ikki til at vísa á meirnýtslu í mun til eina játtan upp á 147 mió.
- At fráboðanir frá leiðsluni um hall og manglandi figging blivu ignoreraðar.
- At fráboðanir í RGS (Roknaskapargóðkenningskipanin) blivu váttaðar av VMR, men ongi atlit vóru tikin til at gera nakað við hetta halli.
- At landsstýrismaðurin reisti málið á samgongufundi og kunnaði um, at SSL fór at hava hall í 2013, men at hann onki fór gera við tað.

Landstýrismaðurin í Vinnu- málum hevur í beráddum huga undirfiggjað SSL í 2013 og hevur noktað fyri neyðugum sparingum og, væl vitandi um tørvin, noktað fyri at søkja um eykajáttan, so stovnurin fekk eitt hall í 2013 upp á 4 mió. Hetta hóast leiðslan á SSL av øllum alvi, í meira enn eitt ár vísti á trupulleikan. Hetta er eitt eindømi í søguni hjá játtanarskipanini og við RGS og kann ikki samanlíknast við nøkur onnur mál, har hall hava verið staðfest, sum Landsstýrismaðurin/Jógvan Páll Lassen vísa á.

11-11-2014

www.in.fo

Tíðindaportalurin hjá Miðlahúsinum ...fyrst og fremst!